

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Platform voor
Duurzame
Financiering

Medegefinancierd door
de Europese Unie

WERKCONFERENTIE Samenwerken aan een weerbare landbouw en natuur

DEELSESSIE 5

Rol van grondbezitters in klimaatadaptief land- en waterbeheer

Vrijdag 22 november 2024
Achmea Campus, Apeldoorn

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Agenda

A. Verwachtingen

B. Waar staan we nu?

- Henk Boxma – Ministerie van LNVN
- Fadyan Pronk – ASR Dutch Farmland Fund
- Ritsaart Bakhuizen – Staatsbosbeheer
- Michiel van Rijckevorsel – Rijksvastgoedbedrijf

C. Waar willen we naartoe?

C. Hoe komen we daar?

D. Conclusies en acties

Henk Boxma

Coördinator LVVN Grondbeleid

Huidig pachtbeleid

LANGLOPENDE OVEREENKOMSTEN

- › Erfpacht
- › Reguliere pacht
- › Overdraagbaar
- › Geen tussentijdse aanpassing voorwaarden
- › Zekerheid voor de pachter

KORTLOPENDE OVEREENKOMSTEN

- › Liberale pacht
- › Pachtduur tussen 1 en 6 jaar
- › Veel mogelijkheden voor aanvullende voorwaarden
- › Weinig zekerheid voor de pachter

Nieuw pachtbeleid

- › LVVN stelt vast
- › LVVN heeft 'de veldpartijen' gevraagd om een voorstel op te stellen
- › Voorstel is nog work in progress
- › "Lang wordt minder lang en kort wordt minder kort"
 - Zekerheid voor de pachter
 - Mogelijkheid tot aanvullende voorwaarden van de verpachter, ook bij generatieoverdracht

a.s.r.
de nederlandse
verzekerings
maatschappij
voor alle
verzekeringen

Stimuleren en faciliteren van de landbouwtransitie

Fadyan Pronk
ASR Dutch Farmland Fund

ASR DFLF - Fondsstrategie

Het fonds streeft ernaar boeren in staat te stellen hun waardevolle landbouwgrond in een betere conditie door te geven aan de nieuwe generatie boeren en daarbij een aantrekkelijk en stabiel financieel lange termijn rendement te bieden aan beleggers

Klimaat-slim boeren

Dit waardevolle bezit in een betere conditie doorgeven aan de volgende generatie boeren

Duurzame productie & duurzaam inkomen

Het handhaven en verbeteren van de kwaliteit van de bodem en het toepassen van duurzame landbouwpraktijken

Reduceren emissies

Paris Proof-routekaart: het meten, bekendmaken en verminderen van de uitstoot van broeikasgassen en stikstof in onze portefeuille

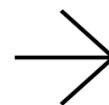
Adaptieve landbouw en verbeteren biodiversiteit

Klanten helpen om zich aan te passen aan klimaatverandering door oplossingen te bieden die ook bijdragen aan de verbetering van de biodiversiteit op onze landbouwgronden

Portefeuille rotatie

Strategisch herbeleggen om de portefeuille te optimaliseren en de duurzame impact ervan te vergroten

Stabiliteit

Het Fonds streeft ernaar ultralange pachtovereenkomsten in te zetten met een minimale looptijd van minimaal 20 jaar en geïndexeerde kasstromen

Diversificatie

Zorgvuldig selecteren van locaties in heel Nederland met behoud van een solide diversificatie van de portefeuille

Insteek

Het bieden van mogelijkheden tot agrarische erfpachtproducten tegen een insteek van 30%

Stabiele en zekere inkomsten

Beleggers een aantrekkelijk en stabiel financieel rendement bieden op de lange termijn

Klimaat-slim boeren

Open bodemindex

Uniforme taal voor
Nederlandse
landbouw bodems

8.000 hectare
duurzame grond
uitgegeven

- ✓ Bodem
- ✓ Biodiversiteit
- ✓ Bedrijf

**Landschaps-
elementen** dragen
bij aan 10% groen-
blauwe door adering

ASR DFLF beheert
38.000 hectare
agrarische grond

Emissie reductie
advies trajecten met
agrariërs op gebied
van CO2, stikstof en
waterkwaliteit

staatsbosbeheer

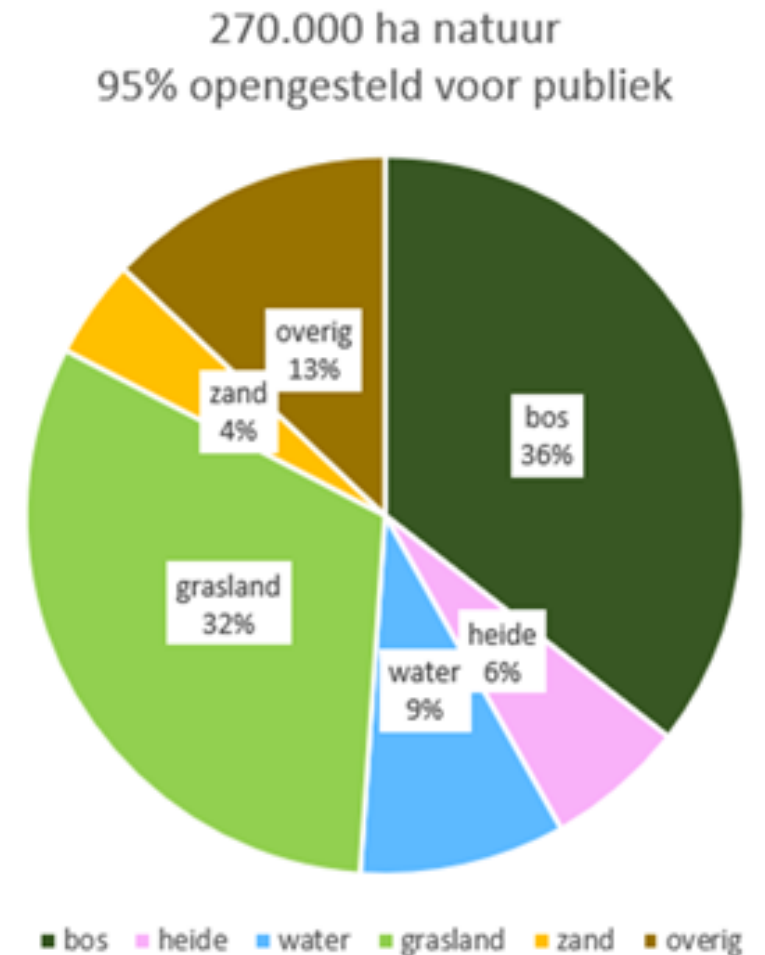
Werkconferentie LVVN, pachtproces Staatsbosbeheer

Ritsaart Bakhuizen

Staatsbosbeheer facts and figures

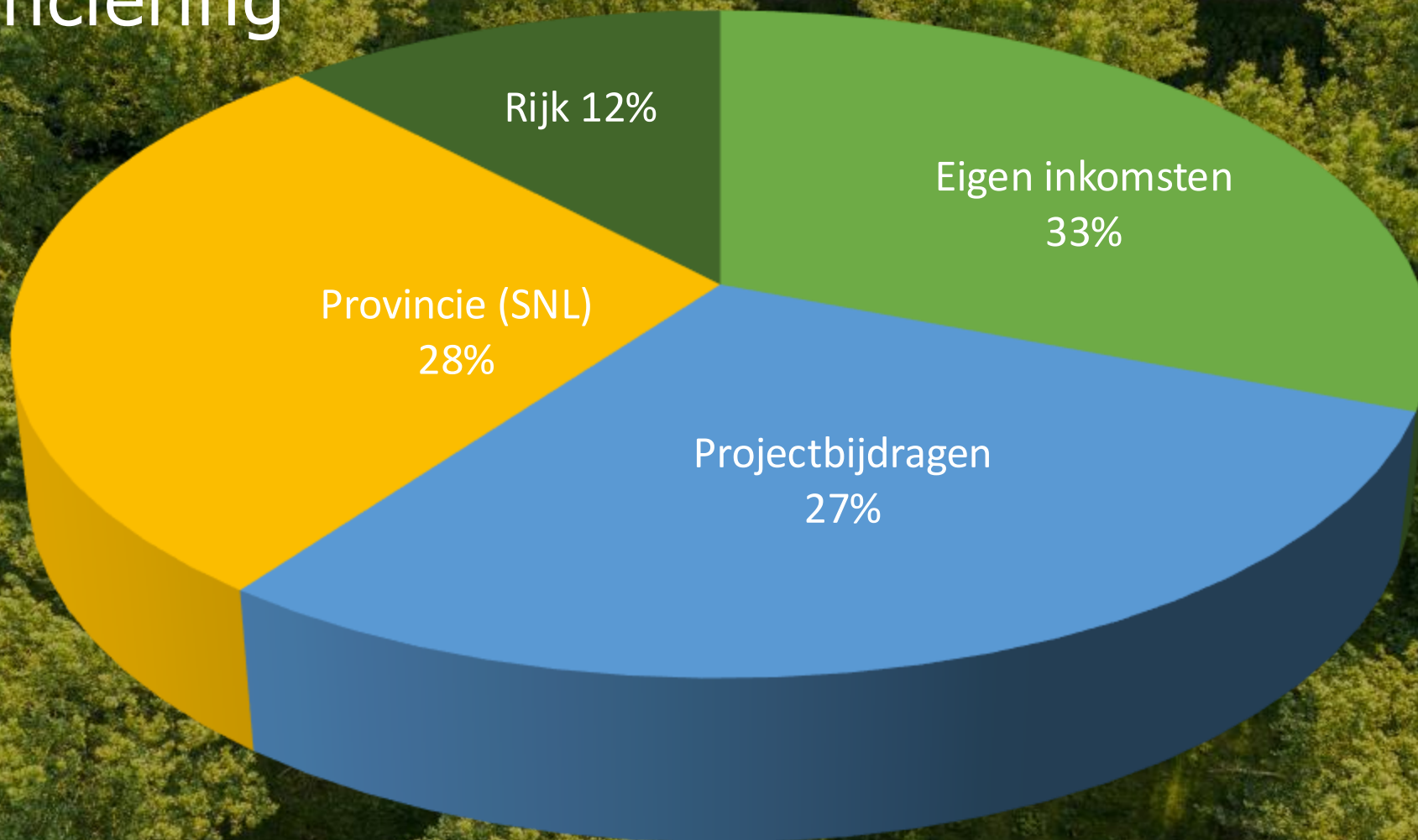
- is eigenaar en beheerder van ca. 270.000 ha bos, natuur en landschap
- is beheerder van 110 (van 132) stikstofgevoelige N2000 gebieden (123.000 ha)
- beschikt over circa 1.900 bouwwerken
- Heeft kennis over het functioneren van het eco-hydrologische systeem van gebieden en speelt daarmee een essentiële rol in gebiedsprocessen.

staatsbosbeheer

Financiering

Omzet 2023: 257 miljoen

Waar hebben we het over?

- Ca. 53.000 ha natuurdoeltypen met potentie voor agrarisch medegebruik
- Ca. 40.000 ha (natuur)grond geliberaliseerd verpacht
- Ca. 4.000 ha reguliere/reservaatpacht
- Ca. 3.000 pachtcontracten (<6 jaar)
- Jaarlijks eindigen ca. 650 contracten
- Afweging; eigen beheer of in gebruik geven
- Didam-arrest, openbare selectieprocedure bij meerdere gegadigden
- Methode: landelijk uniform en selectiecriteria op kwaliteit
- Criteria: objectief, toetsbaar en redelijk
- Pachtcontract met beheervoorschriften als uitgangspunt voor gebruik

Inschrijfvoorwaarden en criteria

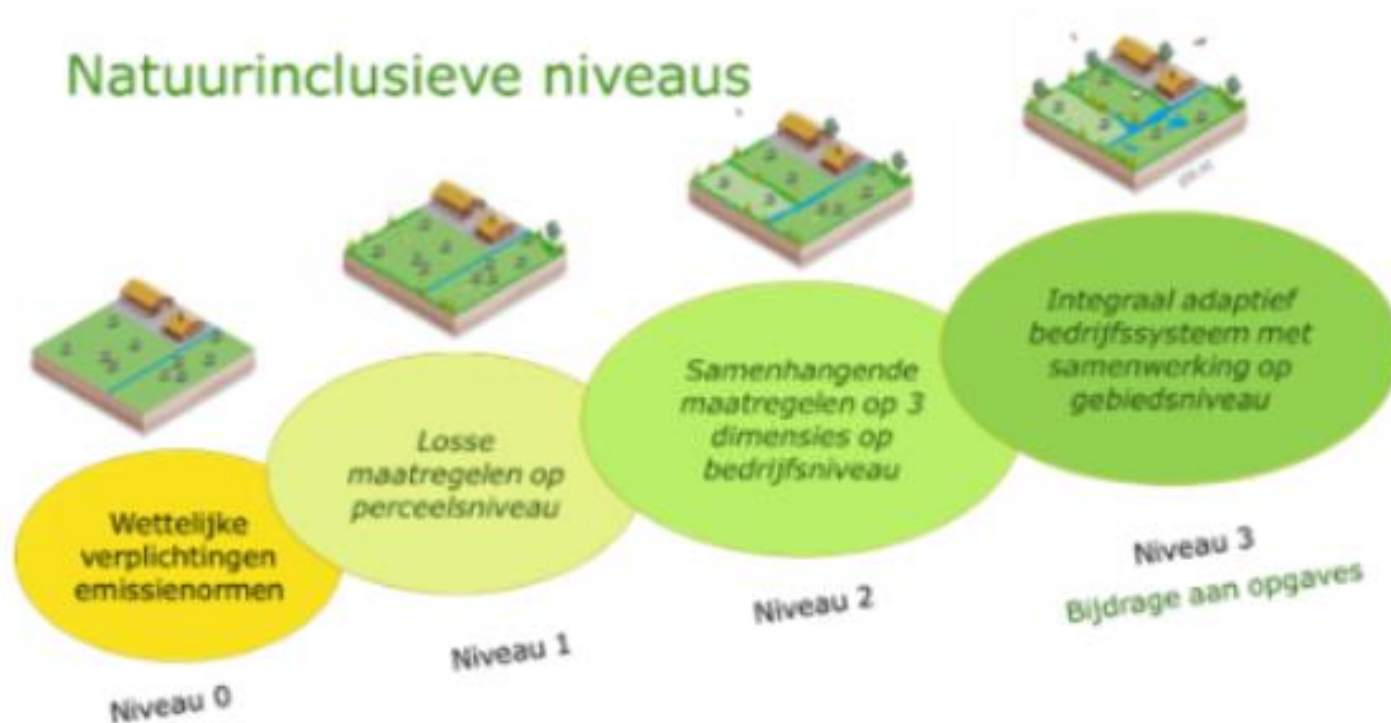
- Bedrijfsmatige landbouwer
 - Pachtcertificaat of tot 1 juli 2024 bewijs van inschrijving
 - Vestiging binnen 10 km
 - Uitgesloten zijn (voormalige) pachters Staatsbosbeheer die het voorgaande pachtseizoen herhaaldelijk niet hebben voldaan aan de pachtvoorwaarden
-

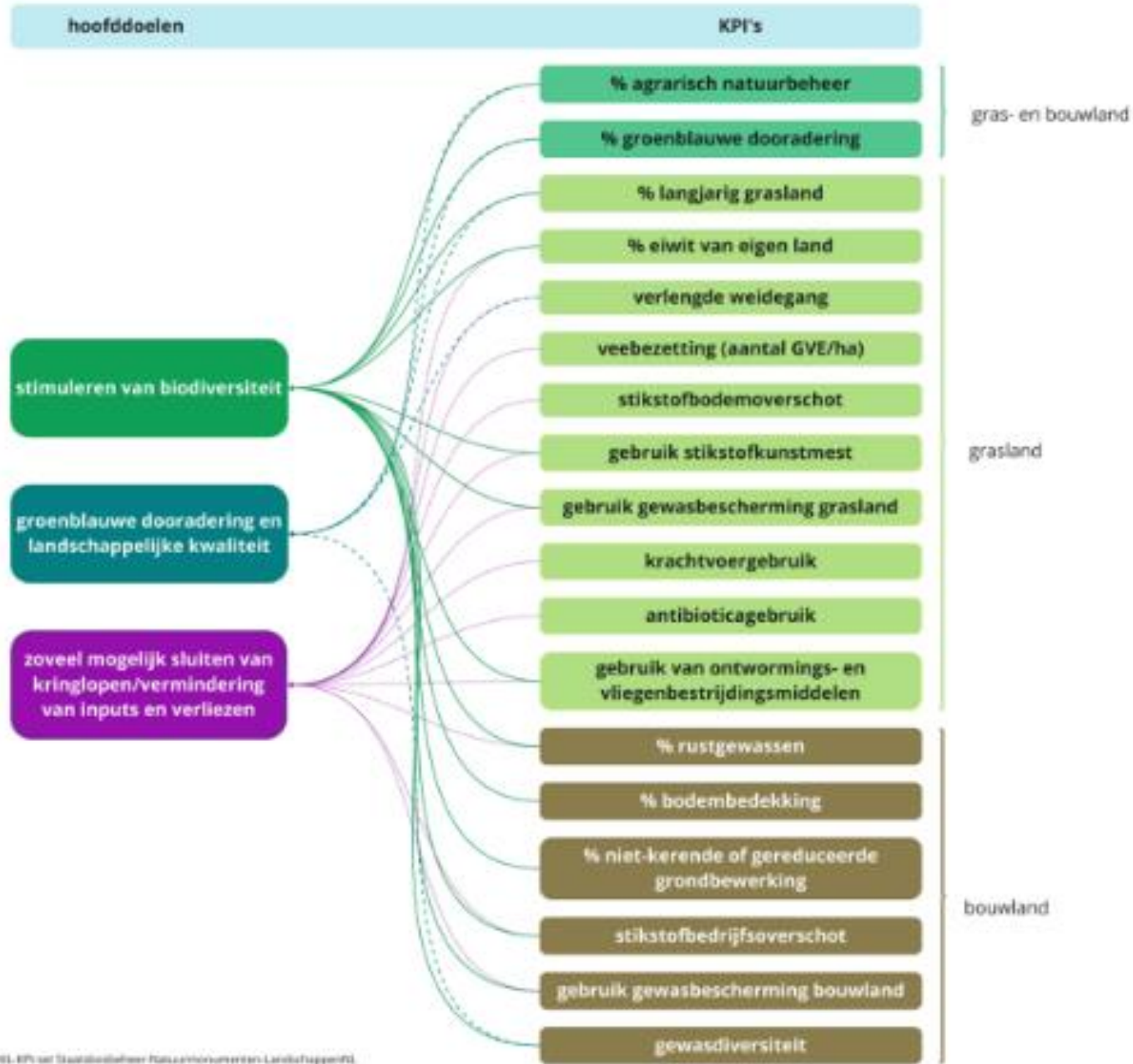
- Afstand
- Kennis en opleiding
- Certificaten (SKAL, Beter leven)
- Ervaring (SNL, ANLB, pachtcontract, NIL)
- Verduurzaming landbouwgrond (GLB goud, zilver, brons)

Prijs/kwaliteit 30/70 en inschrijver minimaal 50 punten op kwaliteit

Natuurinclusieve landbouw (NIL)

- Opdracht van LVVN voor 80 pilots

Natuurinclusieve landbouw in nieuwe pachtproces

- Bij elke inschrijving wordt aangegeven dat de hoogst scorende in gesprek kan gaan met de NIL-adviseurs als hij/zij daar interesse in heeft.
- Aan de hand van gesprekken onderzoeken of inschrijver kan voldoen aan de NIL-voorwaarden.
- Indien pachter NIL geschikt is, de mogelijkheid om het 6 jarige contract tijdens de looptijd om te zetten naar een NIL-Pachtcontract (12-jaar)

Bedankt!

Rijksvastgoedbedrijf
*Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties*

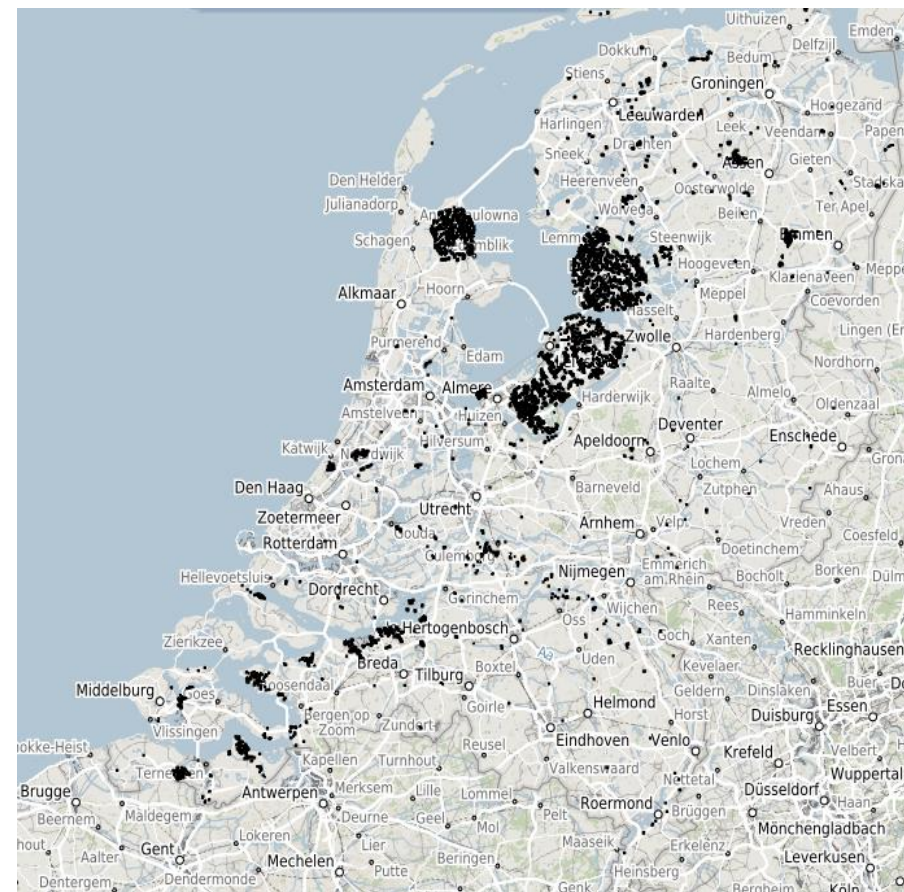
Verpachting Rijksvastgoedbedrijf

22 november 2024

Doel BZK agrarische gronden:

- Vermogen van de Staat
- Pachtinkomsten zijn meerjarig ingepland
- Kamerbrief 28 maart 2023 :
 - inzetten voor realisatie nationale doelen (oa NPLG, Nota Ruimte, NPRD)
 - duurzamer de gronden beheren
 - portefeuille van belang → moet op peil blijven

Actueel agrarisch vastgoed

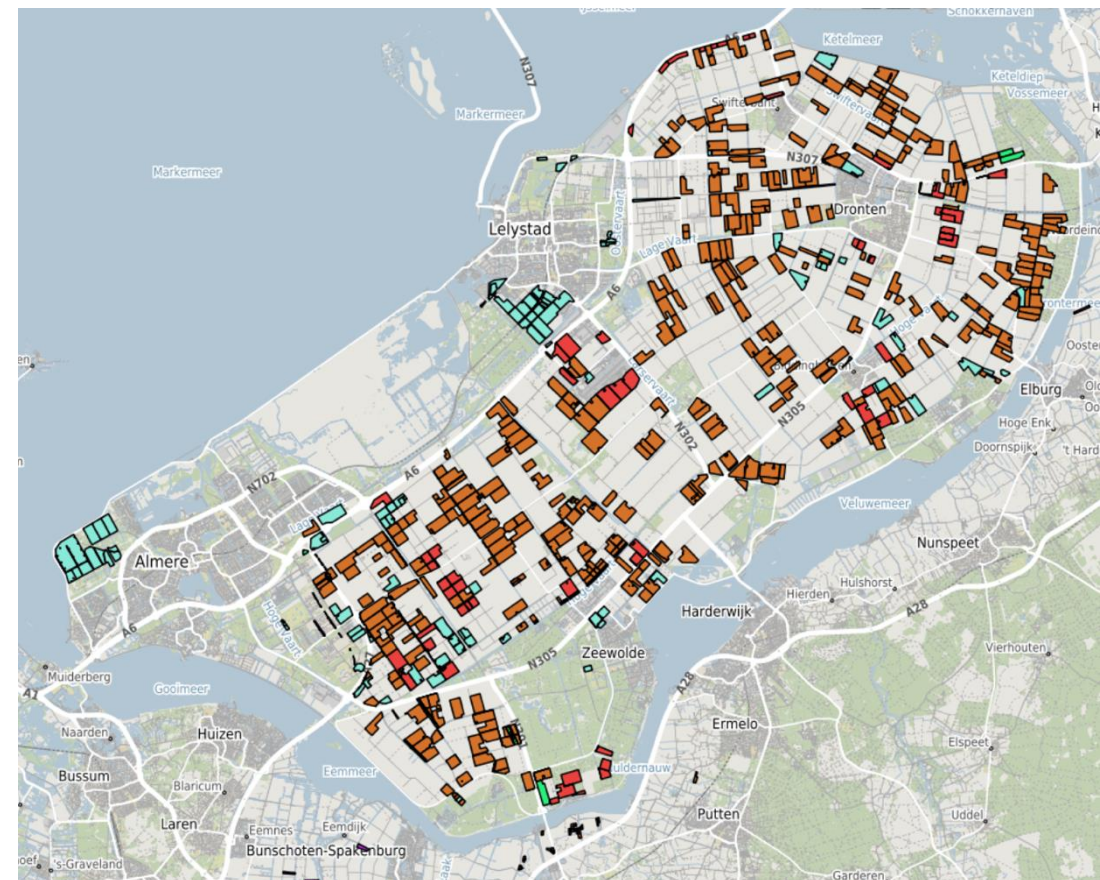
Soort contracten Nederland

Regulier verpacht ca. 34.500

Erfpacht ca. 3.000

Geliberaliseerd
verpacht ca. 3.750

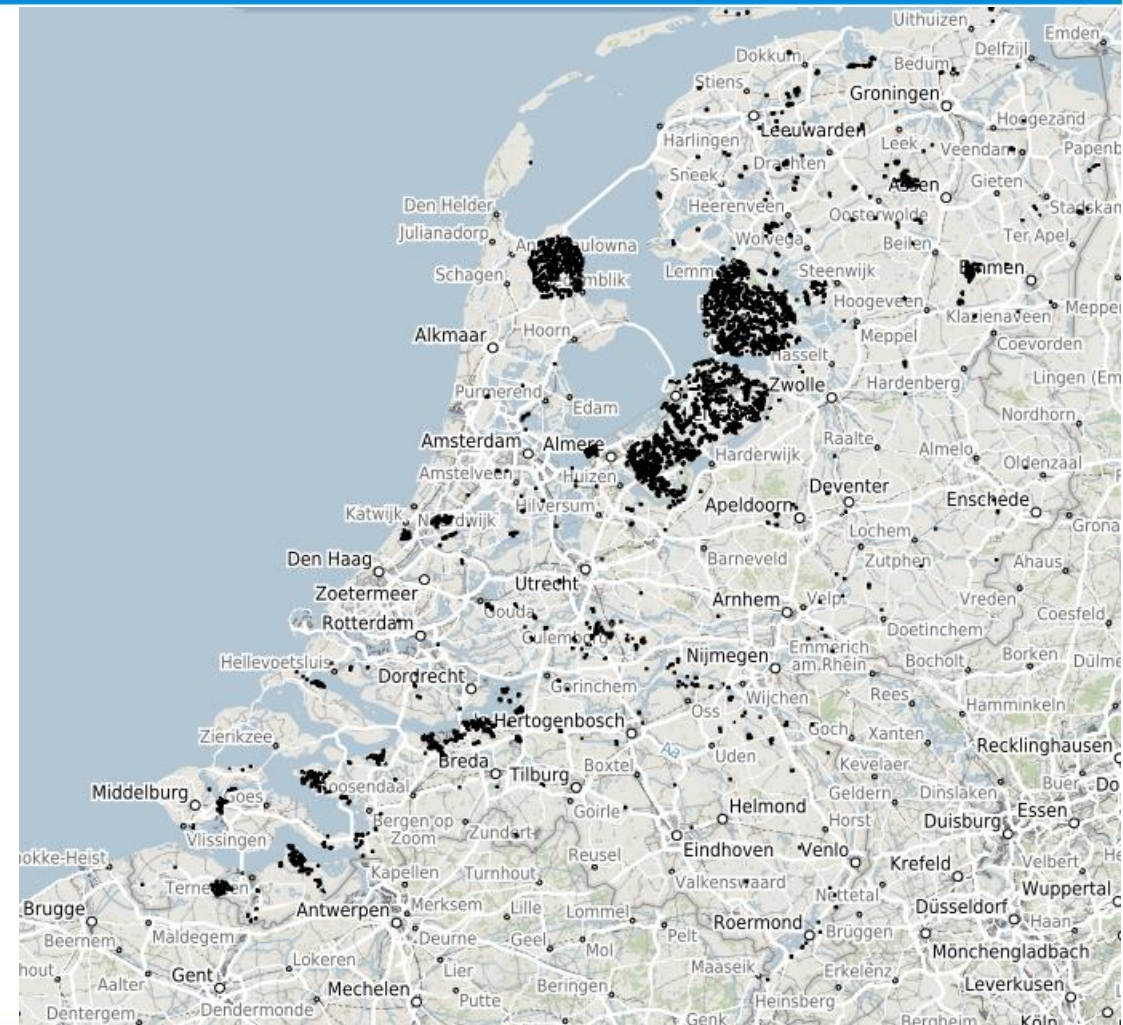
Totaal **ca. 41.000 ha.**

Uitgifte:

- Reguliere pacht en erfpacht
 - Langlopende contracten
 - Geen stuurmogelijkheden BZK/RVB
- Geliberaliseerde pacht (per 6 jaar)
 - Openbare inschrijving voor agrariërs
 - Stuurmogelijkheden BZK/RVB
 - Bodemonderzoek+teeltplan → controle AI
 - < 2023 alleen op hoogste prijs
 - 2023 met duurzaamheidscertificaten

Uitgifte agrarisch Vastgoed

Certificaten krijgen voordeel:

- Certificaten beoordeeld door WUR op
 - Bodemkwaliteit
 - Waterkwaliteit
 - Biodiversiteit
- Voordeel (2023-2024)

Skal	PP Grond	PP Melk	Beter Leven * Melk
15%	10%	5%	4%

Algemeen:

- agroforestry
- inzicht bodemkwaliteit: OBI
- water en bodem 'sturend'

Geliberaliseerde pacht:

- voordeel certificaten omhoog: meer grond biologisch uitgeven
- méér certificeringsschema's?
- glyfosaatverbod

Reguliere pacht:

- onderzoek naar stimuleren duurzaam grondgebruik pachters

?

?

?

?

?

Vragen?

?

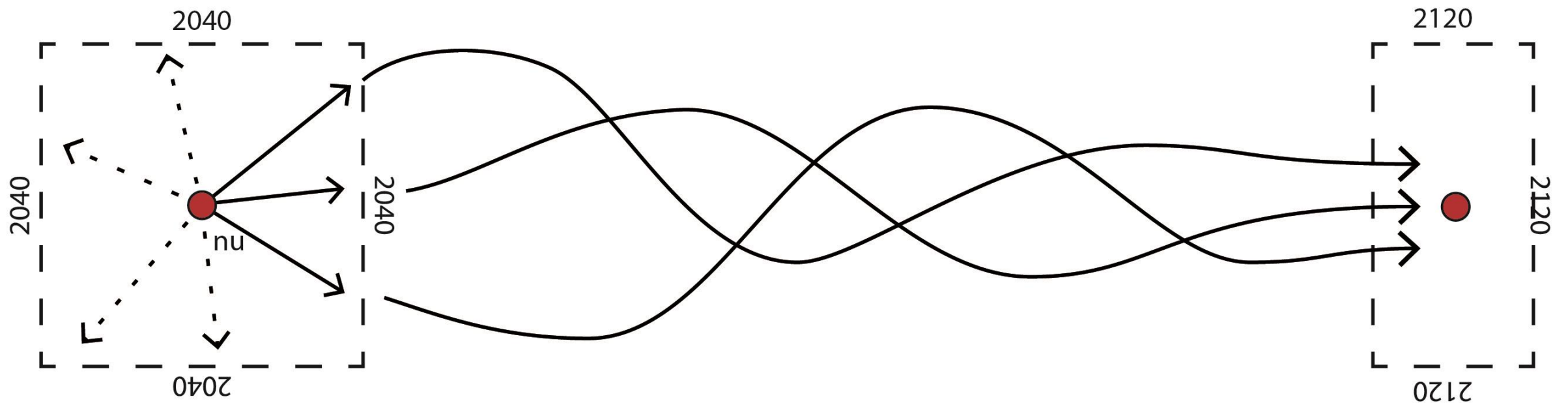
?

?

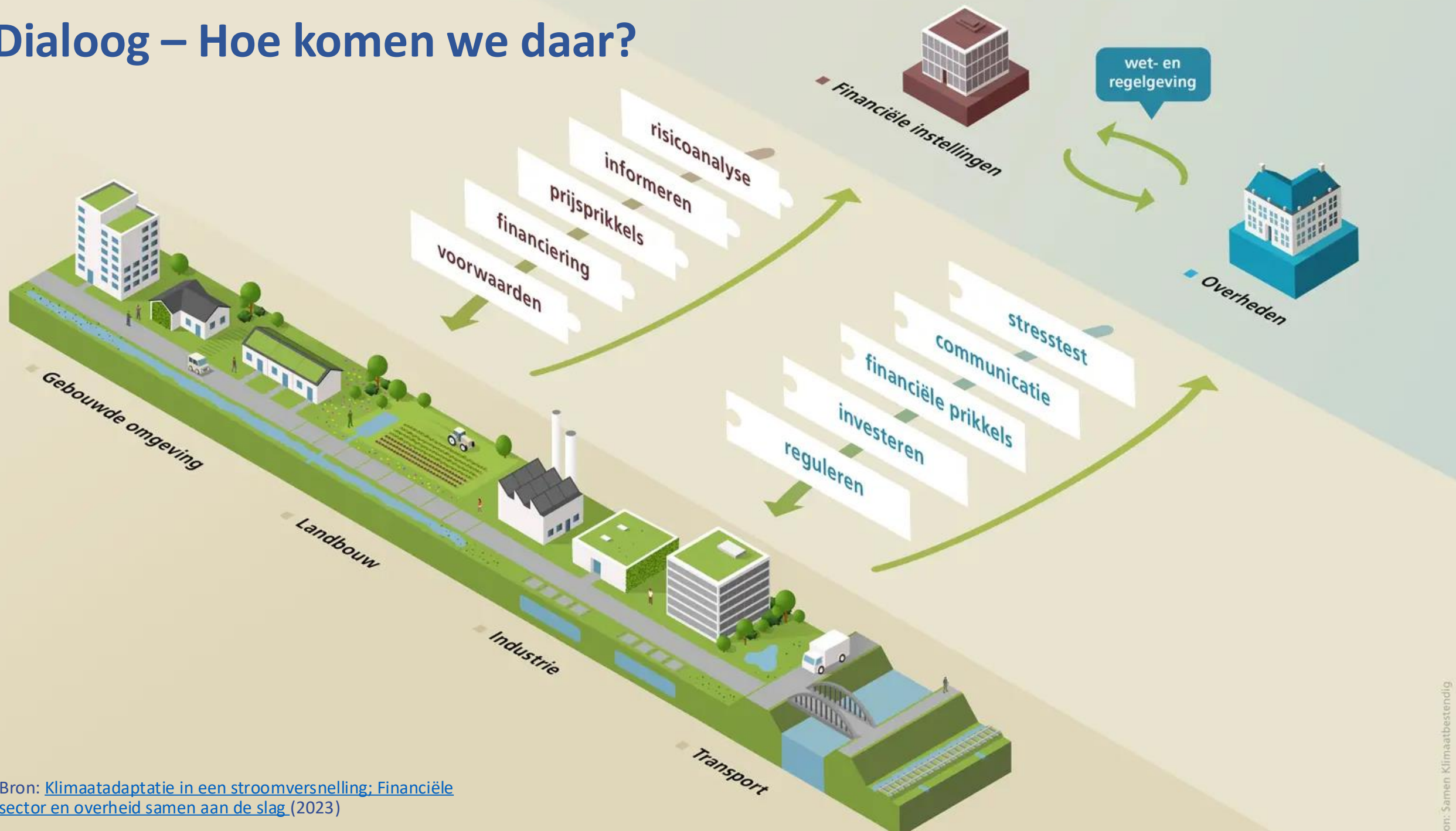
?

?

Dialog – Waar willen we naartoe?

Dialog – Hoe komen we daar?

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Platform voor
Duurzame
Financiering

Medegefinancierd door
de Europese Unie

WERKCONFERENTIE Samenwerken aan een weerbare landbouw en natuur

DEELSESSIE 5

Rol van grondbezitters in klimaatadaptief land- en waterbeheer

Hartelijk dank voor je deelname en bijdrage
en graag tot een volgende keer!

info@nextgreen.nl